

ПРИЛОГ 1.

Табела – Дистрибуција броја званичних узорака за лабораторијско испитивање латентне инфекције *Ralstonia solanacearum*, *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* из увоза

Узорци	Број узорака
Увезени сјеменски кромпир	14
Увезени меркантилни кромпир	14
Укупно:	28

ПРИЛОГ 2.

Табела – Преглед дистрибуције и броја узорака за визуелни преглед и лабораторијско испитивање присуства латентне инфекције *Ralstonia solanacearum*, *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* у домаћем меркантилном кромпиру, као и воде и коровске биљке *Solanum dulcamara* у Републици Српској

Подручје	Само визуелни преглед (број)	Преглед са узорковањем ради тестирања латентне инфекције (број)	Узорковање меркантилног кромпира у складиштима произвођача/трапови (број)	Домаћи меркантилни кромпир дистрибутивни центри и продајна мјеста	Вода, отпадне воде и коров <i>Solanum dulcamara</i> *
Приједор	6	3	7		
Бања Лука	18	6	53		
Добој	6	2	9		
Бијељина	10	5	18		
И. Сарајево	18	6	38		
Требиње	8	3	9		
Укупно:	66	25	134	35	9

* Од планираног укупног броја узорака обавезно је узети најмање по два узорка отпадних вода у прерађивачким центрима у различитим временским интервалима у складу са проценом ризика на основу динамике увоза кромпира у те прерађивачке капацитете.

ПРИЛОГ 3.

Табела – Преглед дистрибуције и броја узорака за лабораторијско испитивање присуства карантинских нематода *Globodera rostochiensis* и *G. pallida*, *Meloidogyne chitwoodi* и *Meloidogyne fallax* у Републици Српској

Подручје	Парцеле са меркантилним кромпиром	Биље из Прилога 1. Правилника о мјерама за спречавање ширења и контроле кромпирових цистоликих нематода	Систематска узорковања	Узорци из пакирница и из дистрибуције кромпира	Увоз кромпира	Укупно
Приједор	5	2	0	1	0	8
Бања Лука	18	3	10	3	10	44
Добој	5	1	0	1	2	9
Бијељина	7	4	0	2	8	21
И. Сарајево	14	0	10	2	0	26
Требиње	11	0	0	1	0	12
Укупно	60	10	20	10	20	120

УПУТСТВО О ОБАВЉАЊУ ФИТОСАНИТАРНОГ ПРЕГЛЕДА МЕРКАНТИЛНОГ КРОМПИРА

Све овлашћене институције у поступку фитосанитарног прегледа меркантилног кромпира на подручју свог дјеловања, као и фитосанитарни инспектори у дистрибутивним центрима дужни су спроводити следеће активности.

1. Визуелни преглед

1.1. Начин прегледа - визуелни преглед кртола кромпира на присуство карактеристичних симптома карантинских штетних организама кромпира обавља се на следећи начин:

1.1.1. ток визуелног прегледа обавља се у складу са Прилогом 5. овог програма;

1.1.2. поступак за формирање узорка меркантилног кромпира на присуство карантинских штетних организама прописан је у Прилогу 6. овог програма.

1.2. Јединица прегледа у магацину и дистрибутивном центру је лот.

1.3. Записник из Прилога 7. овог програма односи се на Записник за посебан надзор кромпира (пољски прегледи, преглед кртола и узорковање кртола за лабораторијску анализу) и обиљежава се вашим бројем.

1.4. Начин попуњавања Табеле 1. из Прилога 6. овог програма - колона Визуелни преглед и пресијецање кртола се увијек попуњава са - да; колона Узорковање за лабораторијску анализу попуњава се на следећи начин:

1.4.1. не - уколико није било карактеристичних симптома;

1.4.2. да - уколико је било карактеристичних симптома, и то само за онај штетни организам на који се симптоми односе (број извјештаја лабораторије уписује се само за тај штетни организам) и

1.4.3. да - за *Ralstonia solanacearum* и *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* у табели уколико се узоркује на присуство латентне инфекције. У случају узорковања на присуство латентне инфекције, то се додаје и у напомену.

1.5. Вријеме прегледа: октобар.

1.6. Мјесто прегледа:

1.6.1. складиште произвођача меркантилног кромпира (овлашћене институције);

1.6.2. дистрибутивни центри (фитосанитарни инспектори Инспектората Републике Српске).

1.7. Предмет прегледа: при фитосанитарном прегледу прати се присуство карактеристичних симптома, које проузрокују следећи карантински штетни организми:

1.7.1. фитопатогене бактерије: *Ralstonia solanacearum* и *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*;

1.7.2. нематодe: *Globodera rostochiensis* (Woll.) и *Globodera pallida* (Stone) *Meloidogyne chitwoodi* и *Meloidogyne fallax*;

1.7.3. фитопатогена гљива: *Synchytrium endobioticum* и вирион *Potato spindle tuber viroid*.

2. Евиденције за базу података

Након завршетка Програма посебног надзора, попуњене табеле у електронској форми потребно је доставити Министарству, на мејл: mps@mps.vladars.net.

Рок за завршетак наведених послова је 15. децембар 2017. године.

3. Лабораторијска анализа

3.1. Лабораторијска анализа меркантилног кромпира у случају сумње на присуство карантинских штетних организама:

3.1.1. у случају сумње на присуство карантинских штетних организама, формирати узорак од кртола са симптомима, који се просљеђује у овлашћену лабораторију на анализу.

3.2. Лабораторијска анализа меркантилног кромпира на присуство латентне инфекције карантинских бактерија *Ralstonia solanacearum*, *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* према плану програма посебног надзора:

3.2.1. обавезно узорковање и лабораторијска анализа 200 кртола на присуство латентних инфекција карантинских бактерија.

3.3. Лабораторијска анализа у случају сумње на присуство карантинских нематода:

3.3.1. у случају сумње на присуство карантинских нематода, потребно је формирати узорак од кртола са симптомима, који се просљеђује на анализу у овлашћену лабораторију.

ПРИЛОГ 5.

ТОК ВИЗУЕЛНОГ ПРЕГЛЕДА

1. Узети кртоле на начин прописан у Инструкцији за узорковање и здравствени преглед кромпира.

2. Формирати узорак од 200 кртола – напомена: приликом узимања узорка рукувати се првенствено узимањем кртола са карактеристичним симптомима, уз допуну до потребног броја (200) са кртолама без симптома.

3. Извршити визуелни преглед сваког узорка од 200 кртола на присуство симптома карантинских штетних организама, те издвојити све кртоле са симптомима.

4. Пресијецање кртола: све кртоле са симптомима за које се сумња да имају симптоме болести у унутрашњем дијелу потребно је пресејати. Уколико таквих кртола нема, потребно је пресијецати кртоле без симптома до 200 кртола.

5. У случају утврђивања карактеристичних симптома карантинских штетних организама, потребно је хитно обавијестити надлежног фитосанитарног инспектора, који ће формирати узорак од кртола са карактеристичним симптомима и осигурати њихов транспорт до овлашћене лабораторије.

ПРИЛОГ 6.

Поступак (шема) за формирање узорака

Величина лота (јединица за испитивање)	Минимум јединица узорковања	Јединица инспекције
Сјеменски кромпир		
< 10 t (тона)	100 kg или четири вреће	200 гомоља
од 11 t до 15 t	150 kg или пет врећа	200 гомоља
од 16 t до 20 t	200 kg или осам врећа	200 гомоља
од 21 t до 15 t	250 kg или десет врећа	200 гомоља
> 20 t – уважава се као нови лот		200 гомоља
Меркантилни кромпир		
< 25 t	100 kg или пет врећа	200 гомоља
од 26 t до 50 t	100 kg или пет врећа	200 гомоља
од 51 t до 200 t	20 kg / 10 t или једна врећа / 10 t	200 гомоља
> 200 t	20 kg / 10 t или једна врећа / 10 t	1 кртола / 1 t

ПРИЛОГ 7.

Записник за посебан надзор кромпира
(пољски прегледи, преглед кртола и узорковање кртола за лабораторијску анализу)

Број: бр. регије – бр. службе – фаза (I, II, III, IV и V) – ваш број, подбројеви лотова, година

На примјер: 01-01a-III-10/1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. /2017.

Датум:
Шифре узорка:

Подаци о произвођачу/складиштару

Назив:	
Адреса:	
Телефон:	
Број пољопривредног газдинства:	

Подаци о усјеву

Подручје:	
Општина:	
Кагастарска општина:	
Потес:	
Прегледана површина:	
Поријекло усјева:	
Систем наводњавања:	
GPS координате:	
Меркантилни кромпир/сорта:	
Сјеменски кромпир/сорта:	
Остали узорци:	

Подаци о магацину

Подручје:	
Општина:	
Врста магацина:	
Капацитет магацина:	
Број лотова у магацину:	
Сорте:	
Доспијевање отпадних вода из магацина у водотокове:	
Меркантилни кромпир/сорта:	
Сјеменски кромпир/сорта:	
Прегледана количина лота:	
Подброј лота:	

Табела 1.

Карантински организми	Визуелни преглед и пре- сијецање кртола (да/не)	Утврђени карактеристични симптоми (да/не)	Узорковање за лаб. анализу (да/не)
Ralstonia solanacearum	да ☐ не ☐	да ☐ не ☐	да ☐ не ☐
Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus	да ☐ не ☐	да ☐ не ☐	да ☐ не ☐
Globodera rostochiensis и Globodera pallida	да ☐ не ☐	да ☐ не ☐	да ☐ не ☐
Meloidogyne chitwoodi и Meloidogyne fallax	да ☐ не ☐	да ☐ не ☐	да ☐ не ☐
Остали штетни организми	да ☐ не ☐	да ☐ не ☐	да ☐ не ☐

Примједбе: _____

Одговорно лице
произвођач / дистрибутивни центар

Овлашћено лице
за фитосанитарни преглед

Табела 1 – ЕВИДЕНЦИЈА (за сваки карантински штетни организам посебно у кромпиру)

Овлашћена институција / Фитосанитарна инспекција:
Овлашћено лице службе:

Ред. бр. уноса	Произвођач/ власник	Подручје	Општина	Кат. општина	Број кат. парцеле	Потес	Врста усјева (меркантилни, сјеменски, спонтана флора)	Категорија (за сјеме)	Укупно прегледана површина

Врста	Узорковање да/не	Број узорака	Бр. позитивних узорака	Број извјештаја лаб. анализ.	Бр. записника прегледа	Датум прегледа/ узорковања	Утврђен штетни организам +/-	Лице које је узорковало	Прва GPS координата	Друга GPS координата	Година

Табела 2 – Евиденција о произвођачима

Подаци о произвођачу						Подаци о магацину					
Редни број	БПГ	Произвођач	Подручје	Општина	Мјесто	Локација (насељено мјесто)	Капацитет (t)	Локација смјештаја отпада из магацина	Доспијевање отпадних вода из магацина у водотокове (да/не)	Намијењено промету (да/не)	Намијењено сјетви

Подаци о прегледу магацина						
Датум пре- гледа	Прегледана количи- на лота	Сорта	Визуелни преглед и пре- сијецање 200 кртола	Узорковање за лаб. анализу (да/не)	Извјештај	Здравствено исправно (да/не)

Табела 3 – Евиденција о дистрибутивним центрима

Општи подаци о дистрибутивном центру				Поријекло меркантилног кромпира у дистрибутивном центру					Укупна запримље- на коли- чина	Излаз (намјена)	
Редни број	Назив	Сједиште	Одговорно лице	Домаћа производња		Увоз				Домаће тржиште	Извоз
				Произво- ђач	Адреса	Број пот- врде о пријему	Земља по- ријекла	Количина			

Подаци о прегледу у дистрибутивном центру					
Прегледана количина лота	Сорте	Визуелни преглед и пресијецање 200 кртола	Узорковање за лабораторијску анализу (да/не)	Извјештај анализе	Здравствено исправно (да/не)

ПРИЛОГ 9.

Образац 1 – Укупни резултати систематичног истраживања прстенасте трулежи *Clavibacter michiganensis* spp. *sepedonicus* у 2017. години за кромпир који се производи у Републици Српској

Регија	Категорија кромпира	Укупна површина узгоја (ha)	Лабораторијска испитивања						Инспекцијски преглед гомоља ²		
			Број узорака	Број лотова	Величина лотова (y t или ha)	Периода узорковања	Број позитивних налаза		Број испитаних узорака	Величина узорка	Број позитивних узорака ³
							Узорци	Лотови			
	Предосновно сјеме										
	Основно сјеме										
	Сертификовано сјеме										
	Сјеме остало ¹ (навести)										
	Меркантилни										
	Индустријски										
	Остало ¹ (навести)										

¹⁾ За земље у којима постоји епидемија било би, на примјер, значајно навести, одвојено од општих истраживања, количину узорака за испитивање или праћење епидемија.

²⁾ Третирати као: макроскопски преглед гомоља, укључујући и њихове резнице.

³⁾ Третирати као: уочени симптоми, узет узорак и лабораторијски потврђен.

Образац 2 – Укупни резултати систематичног истраживања смеђе трулежи *Ralstonia solanacearum* у 2017. години. Само за кромпир који се производи у Републици Српској.

Регија	Категорија кромпира	Укупна површина узгоја (ha)	Лабораторијска испитивања						Инспекцијски преглед гомоља ²		
			Број узорака	Број лотова	Величина лотова (y t или ha)	Период узорковања	Број позитивних налаза		Број испитаних узорака	Величина узорка	Број позитивних узорака ³
							Узорици	Лотови			
	Предосновно сјеме										
	Основно сјеме										
	Цертификовано сјеме										
	Сјеме остало ¹ (навести)										
	Меркантилни										
	Индустријски										
	Остало ¹ (навести)										

¹⁾ За земље у којима постоји епидемија било би, на примјер, значајно навести, одвојено од општих истраживања, количину узорака за испитивање или праћење епидемија.

²⁾ Третирати као: макроскопски преглед гомоља, укључујући и њихове резнице.

³⁾ Третирати као: уочени симптоми, узет узорак и лабораторијски потврђен.